

Lausunto hyvinvointialuejohtajan esityksestä vuosien 2026–2029 strategiaksi

Nuorisovaltuusto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu strategiaesityksestä seuraavaa:

1. Miten hyvin strategiassa huomioidaan vaikuttamistoimielimen edustamalle vaikuttajaryhmälle olennaiset teemat?

Lasten ja nuorten kannalta hyvinvointialueen tärkeimmät toiminnot liittyvät opiskelijahuoltoon, päihde- ja mielenterveyspalveluihin ja yleiseen terveyden edistämiseen. Strategiaesityksessä oleellisin kirjaus, joka koskee lapsia ja nuoria on muutoslupaus ensisijaisten palveluiden lisäämisestä lapsille ja nuorille.

Muutoslupauksen uudistamiskeinot kulkevat käsi kädessä järjestämisen periaatteiden kanssa, kuten anna asiakkaan valita ja vahvista perustasoa.

- Hyvinvointikysely mahdollistaa avuntarpeen havaitsemisen varhaisessa vaiheessa ja parantaa avun kohdentamista sitä erityisesti tarvitseville.
- Opiskeluhuollon resurssien kohdentaminen kouluyhteisöihin, joissa tarve on suuri mahdollistaa oikea-aikaiset palvelut. Opiskeluhuollolla on kuitenkin rajalliset resurssit ja jokaisella nuorella tulee olla mahdollisuus opiskeluhuollon palveluihin, vaikka resursseja olisi siirretty toiseen kouluyhteisöön
- Opiskeluhuollon palvelujen ja yhteistyön kokonaisvaltainen uudistaminen mahdollistaa palveluiden painottamisen varhaiseen tukeen. Palveluiden uudelleen järjestely tulee tehdä kuitenkin niin, että lapset, nuoret ja vanhemmat pysyvät uudistamisessa mukana.

Sosiaalinen raportointi on rakenteellisen sosiaalityön työkalu, jolla ammattilaiset keräävät ja raportoivat tietoa asiakkaiden tarpeista, sosiaalisista ongelmista ja yhteiskunnallisista epäkohdista. Sosiaalinen raportointi on hyvinvointialueella otettu jo käyttöön ja ensimmäisiä raportteja on jo saatu. Raportointia välineenä palveluiden kehittämisessä ja eri etenkin nuorisoielmiöiden vaikutusten ehkäisemisessä, tulee

vahvistaa tulevalla strategiakaudella ja voi olla yksi keinoista kuntayhteistyön syventämiseksi

Nuorisovaltuusto kokee kuntayhteistyön olevan erityisen tärkeänä, kun pyritään kehittämään ja edistämään lasten nuorten hyvinvointia. Kuntayhteistyötä tulee hyvinvointialueella parantaa merkittävästi ja tämän tulee näkyä strategiassa vahvemmin. SOTE-uudistuksen jälkeen kuntien vastuulle jäi terveyden edistämistyö sekä erittäin moni palvelu, joita käyttää joko pelkästään nuoret tai nuoret ovat suuri käyttäjäryhmä. Näitä palveluita ovat esimerkiksi koulutus, kirjastot, liikuntamahdollisuudet sekä nuorisopalvelut. Yhteistyö kuntien ja kuntien eri palveluiden hyödyntäminen mahdollistaa etenkin nuorten osalta parempaa ennaltaehkäisyä sekä vahvistaa perustasoa. Varhaiset osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävät toimet kouluissa voivat estää syrjäytymistä ja kiusaamistilanteita. Laaja liikuntapaikkaverkko ja liikuntaan edistävät toimet taas lisäävät yleistä hyvinvointia. Nuorisopalvelut ja nuorisotilat voivat tarjota syrjäytyneille ja yksinäisille nuorille yhteisön ja ehkäistä vähentää yksinäisyyttä.

Lapsiin ja nuoriin panostaminen on panostaminen myös terveempään ja kustannustehokkaampaan tulevaisuuteen.

2. Saavutetaanko strategialla mielestänne paremmat palvelut?

Hyvinvointialuejohtajan esitys vuosien 2026–2029 strategiaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle on nuorisovaltuuston näkökulmasta kannatettava esitys hyvinvointialueen seuraavaksi strategiaksi. Nuorisovaltuusto katsoo, että paremmat palvelut tarkoittavat palvelun saamista nopeasti ja läheltä sekä oikeanlaisen ja hyvän palvelun saamista yksilöllisesti. Esitys sisältää monia lupauksia palveluiden kehittämisestä, jotka vahvistavat tulevaisuudenuskoa sekä luottamusta palveluiden järjestämiseen. Strategiassa huokuu myös monet aiheet, joita on viimeisten vuosien aikana nostettu esille ratkaisuiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden huonoon tilaan, kuten omalääkäri, digitalisaatio sekä hoitopolkujen muokkaaminen.

Strategia antaa hyvän pohjan, joka ainoastaan toteutuessaan voi taata paremmat palvelut. Paremmat palvelut tulevat siis riippumaan siitä, miten hyvin uudistaminen on suunniteltu ja tullaan toteuttamaan.

3. Mitä muuta haluaisitte kommentoida tai kysyä hyvinvointialueen strategialuonnokseen liittyen?

Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että strategiassa näkyy yhä voimakkaammin ennaltaehkäisy, oikea-aikaisiin palveluihin panostaminen sekä perusterveydenhuollon vahvistaminen, jotka kaikki ovat myös SOTE-uudistuksen tavoitteita.

Tulevaisuuden valttikortti on digitalisaatio ja ne hyvinvointialueet, jotka tarttuvat valttikorttiin pystyvät uudistumaan ja toimimaan tehokkaammin. Lunna on hyvä esimerkki mitä digitalisaatio voi tarjota: lähestyttävyyttä, nopea kontakti, apua ja joustavuus. Lunna-alustaa tuleekin kehittää tulevalla strategiakaudella vielä voimakkaasti.

Nuorisovaltuusto peräänkuuluttaa hyvinvointialueen toiminnassa ja päätöksenteossa alueellisen näkökulman huomioimista. Hyvinvointialueen tukea ja resursseja tulee ohjata alueille, joissa tarve on merkittävin ja nuorten hyvinvoinnin haasteet ovat erityisen näkyviä. Tämä tarkoittaa sitä, että päätöksenteossa on huomioitava alueelliset erot esimerkiksi palvelujen saatavuudessa, syrjäytymisriskissä, harrastusmahdollisuuksissa ja mielenterveyspalvelujen saavutettavuudessa. Mikäli alueellista näkökulmaa ja alueellisia tarpeita ei huomioida, syntyy hyvinvoivempia alueita ja huonovointisempia alueita.

Nuorisovaltuusto on iloinen siitä, että esitykseen on otettu huomioon myös Euroopan muuttunut turvallisuustilanne ja esitys sisältää yhtenä muutoslupauksena kriittisten palveluiden toimimisen kaikissa olosuhteissa. Nuorisovaltuusto kannattaa muutoslupausta lämpimästi.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puolesta,

Andreas Dimitriou
Puheenjohtaja

Jakelu

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus
Sanna Svahn, hyvinvointialuejohtaja

PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
PB 33, 02033 Västra Nylands välfärdsområde
luvn.fi